

บัญชีคำย่อทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ ของศาสตราจารย์ ลอว์รี เบเยอร์

ดร.แสงระวี ดอนแก้วบัว

บทคัดย่อ

บัญชีคำย่อของศาสตราจารย์ ลอว์รี เบเยอร์ (Laurie Bauer) จากหนังสือชื่อ *The Linguistics Student's Handbook* ซึ่งตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 2007 โดยสำนักพิมพ์ Edinburgh University Press นั้น ผู้เขียนและเรียบเรียงบทความนี้มีความเห็นว่า เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจาก คำย่อเหล่านี้ถึงแม้จะเป็นอะไรที่ปรากฏเป็นพื้นฐาน แต่บางครั้งในบางคำผู้ศึกษาทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประกอบกับมีบางคำอีกเช่นกันที่เรานั้นอาจไม่เคยทราบค่าเต็มเลย ผู้เขียนและเรียบเรียงจึงมีความประสงค์ที่ต้องการจะแบ่งปันและเผยแพร่ทั้งตัวบัญชีคำย่อเอง พร้อมกับคำอธิบายเป็นสังเขป

คำสำคัญ: ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้น คำศัพท์เฉพาะพื้นฐาน

Abstract

Professor Laurie Bauer's Abbreviation List from *The Linguistics Student's Handbook* published in 2007 by Edinburgh University Press has proved as a very useful list to those working in the field of Linguistics and Applied Linguistics. Though the abbreviations may be commonly used, many users are unaware of their full forms. This paper reviews the list and gives more explanations in Thai.

Keywords: Linguistics, Applied Linguistics, Technical terms

บทคัดย่อ

บัญชีคำย่อของศาสตราจารย์ ลอว์รี เบเยอร์ (Laurie Bauer) จากหนังสือชื่อ *The Linguistics Student's Handbook* ซึ่งตีพิมพ์เมื่อปี 2007 โดยสำนักพิมพ์ *Edinburgh University Press* นั้น ผู้เขียนและเรียบเรียงบทความนี้มีความเห็นว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากจากการได้มีโอกาสเป็นลูกศิษย์และพบปะสนทนาทำให้เห็นว่า คำย่อเหล่านี้ถึงแม้จะเป็นอะไรที่ปรากฏเป็นพื้นฐาน แต่บางครั้งในบางคำผู้ศึกษาทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้นอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประกอบกับมีบางคำอีกเช่นกันที่เราเหล่านั้นอาจไม่เคยทราบค่าเต็มเลย ผู้เขียนและเรียบเรียงจึงมีความประสงค์ที่ต้องการจะแบ่งปัน และเผยแพร่ทั้งตัวบัญชีคำย่อเองพร้อมกับคำอธิบายเป็นสังเขป

คำสำคัญ: ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ภาษาศาสตร์ประยุกต์เบื้องต้น คำศัพท์เฉพาะพื้นฐาน

การรวบรวมบัญชีคำย่อทางสาขาวิชาภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ที่ครบถ้วนตามที่มีใช้ในเอกสารและตำราของสาขานั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก เนื่องจากมีการก่อกำเนิดคำย่อใหม่ๆ ตลอดเวลา ดังนั้นศาสตราจารย์ ลอว์รี เบเยอร์ แห่งมหาวิทยาลัยวิกตอเรีย ยูนิเวอร์ซิตี ออฟ เวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ จึงได้รวบรวมคำย่อทางสาขาวิชานี้โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเพื่อนำมารวมอยู่ในบัญชี ดังนี้ ประการแรก คำย่อนั้นต้องเป็นที่นิยมใช้โดยทั่วไปในแวดวงภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติมในรูปแบบของเชิงอรรถ ประการต่อมาคือ คำย่อเหล่านี้ไม่ใช้อักษรย่อซึ่งได้มาจากการตัดทอนรูปคำจากต้นแบบคำเต็ม แต่เป็นการย่อของอักษรจากคำเต็มต่อไปนี่คือ บัญชีคำย่อทางสาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ โดยการรวบรวมโดยศาสตราจารย์ ลอว์รี เบเยอร์ และคำอธิบายที่ผู้เขียนและเรียบเรียงบทความนี้นำมาเพิ่มเติมพอเป็นสังเขป โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาอังกฤษดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. AAVE

African American Vernacular English

หรือ AAE (African American English) หรือ BE (Black English) หรือ BEV (Black English Vernacular) เป็นภาษาอังกฤษที่ชนชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันใช้พูดสนทนากันในชีวิตประจำวัน พบว่าใช้กันมากในเมืองใหญ่ๆ นักภาษาศาสตร์บางท่านมีความเห็นว่าเป็นภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงกับภาษาอังกฤษที่ชนจากมลรัฐทางตอนใต้ของประเทศสหรัฐอเมริกาใช้สื่อสารกัน ในขณะที่นักภาษาศาสตร์บางท่านมีความเห็นว่า AAVE มิได้เป็นเพียงแค่ภาษาท้องถิ่น เนื่องจาก

มีวิวัฒนาการมาจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน (Standard English) โดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากนักวิจัยได้พิสูจน์แล้วว่า มีโครงสร้างและระบบของภาษาเป็นของตนเอง

2. AP

adjective phrase วลีซึ่งทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์

3. ASL

American Sign Language

ภาษามือแบบอเมริกันอันเป็นภาษาที่ใช้ในบรรดาผู้บกพร่องทางการฟัง หรือต่อผู้ที่มีความบกพร่องทางการฟัง โดยทั้งนี้ถึงแม้ว่าจะเรียกเป็นภาษามือแต่อาจใช้การเคลื่อนไหวของแขนร่างกาย ศีรษะ หน้าตา สายตา และริมฝีปากในการสื่อสารได้ โดยภาษามือนั้นมีการพัฒนาในส่วนต่างๆ ของโลก ทั้งภาษามือแบบอเมริกันหรือ Ameslan ภาษามือแบบบริติช (BSL: British Sign Language) ภาษามือแบบเดนิช และภาษามือแบบฝรั่งเศส โดยภาษามือเหล่านี้เป็นภาษาที่ประกอบไปด้วยกฎไวยากรณ์ของตนเอง และมีได้พยายามที่จะทำการสะกดคำออกมาจากการออกท่าทาง หากแต่เป็นการใช้สัญลักษณ์จากท่าทางที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนเพื่อการสื่อสาร

4. ATR

advanced tongue root

ภาวะๆหนึ่งของโคนลิ้นระหว่างการออกเสียงสระที่ออกเสียงสั้น (lax vowel) และสระที่ออกเสียงยาว (tense vowel) ในภาษาบางภาษา การเปล่งเสียงเช่นนี้ทำให้ริมฝีปากและกรามเกร็งตามลิ้นไปด้วย โดยภาษาที่สังเกตเห็นภาวะนี้ได้ชัดเจนคือ ภาษาทางแอฟริกันตะวันตก และภาษาเยอรมัน การ

ออกเสียงเช่นนี้เสียงจะได้รับการเปล่งมาจากคอหอย (pharyngeal cavity) จึงทำให้โคนลิ้นเกร็งและถูกเลื่อนไปข้างหน้า นอกจากนี้ยังทำให้กล่องเสียง (larynx) เคลื่อนต่ำลง ส่งผลให้เกิดน้ำเสียงค่อนข้างครืดคราดคล้ายเสียงหายใจยามเมื่อเปล่งเสียงออกมา

5. BEV

Black English Vernacular ดูคำอธิบายข้อ 1

6. BNC

British National Corpus

คลังข้อมูลที่รวบรวมการใช้ภาษาผ่านทั้งในรูปแบบภาษาเขียนและภาษาพูดโดยบันทึกลงในระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติของประเทศสหราชอาณาจักร

7. BSL

British Sign Language ดูคำอธิบายข้อ 3

8. CA

conversational analysis

การวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งศึกษาองค์การทางสังคมต่อธรรมชาติของการสนทนาในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยผ่านทาง การสังเกตจากการบันทึกเสียงและการถอดความจากการบันทึกเสียง นักวิเคราะห์การสนทนาเหล่านี้ได้ทำการศึกษาในหัวข้อเช่น การจัดลำดับก่อนหลังในการสนทนา ระหว่างกัน การสลับกันพูดในการสนทนา และวิธีการที่จะระบุว่า การสนทนานั้นมีปัญหาโดยมิได้บรรลุผลทางการสื่อสาร และแนวทางในการแก้ไขให้บรรลุผล

9. CALL

computer-assisted language learning

การเรียนรู้ภาษาผ่านทางการได้รับความช่วยเหลือจากคอมพิวเตอร์

10. CDS

child-directed speech

วิธีการพูดของเด็กที่ถือว่าจริงๆ แล้วเด็กต้องการอะไร โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ เช่นการพูดว่า “หนูหิวจัง” เด็กน้อยกล่าว ซึ่งตรงกันข้ามกับการสื่อสารแบบ indirect speech หรือ reported speech เช่นการพูดว่า “เด็กน้อยกล่าวว่า หนูหิวจัง”

11. CF

context-free

การปราศจากบริบทแวดล้อมอันช่วยทำให้เกิดความเข้าใจในความหมายของคำหรือวลีหนึ่งๆ มากขึ้น เนื่องจากคำหรือวลีนั้นหากปรากฏในบริบทที่ต่างไปความหมายก็เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน

12. CP

complementiser phrase

กลุ่มวลีใดๆ ก็ตามที่เติมเต็มประโยคให้มีความสมบูรณ์ โดยปรากฏในประโยคในตำแหน่งข้างหลังคำกริยา

13. CPS

cycles per second รอบต่อวินาที

14. CS

context-sensitive ความไวต่อบริบทแวดล้อม

15. CV

consonant vowel เสียงที่ทำให้เกิดภาษา

16. dB

decibel หน่วยวัดระดับความดังของเสียง

17. DF

distinctive feature

ลักษณะเด่นประการหนึ่งซึ่งแยกหน่วยของเสียงที่โดดเด่นของภาษาหนึ่งๆ ออกจากกัน หรือแยกเสียงของกลุ่มเสียงหนึ่ง ออกจากอีกกลุ่มเสียงหนึ่ง

18. DG

dependency grammar

ทฤษฎีไวยากรณ์อันว่าด้วยการกำหนดให้คำกริยาเป็นศูนย์กลางและเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดในภาษา คำกริยาได้รับการจำแนกตามจำนวนนามวลีที่คำกริยานั้นๆ ต้องใช้ในการทำให้ประโยคสมบูรณ์

19. ECP

Empty Category Principle

ตามหลัก Generative Grammar ซึ่งว่าด้วยการก่อกำเนิดและการสร้างประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ECP เป็นหลักเกณฑ์ของประเภททางหลักไวยากรณ์ซึ่งไม่มีร่องรอย

ปรากฏในระดับประโยคหลังจากมีการโยกย้ายคำบางคำแล้ว โดยหลักการนี้ตรงกันข้ามกับ Trace Theory อันเป็นทฤษฎีว่าด้วยการทิ้งร่องรอยให้ปรากฏหลังจากมีการโยกย้ายส่วนประกอบหนึ่งๆ อันเป็นคำที่แยกออกมาจากคำเดิมในประโยค โดยทิ้งร่องรอยไว้ในตำแหน่งเดิม

20. EFL

English as a foreign language

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คือ การเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนมีโอกาสที่จำกัดหรือแทบไม่มีเลยในการที่จะได้ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน สถานการณ์เช่นนี้จะอยู่ในประเทศซึ่งภาษาอังกฤษไม่มีบทบาทสำคัญในการใช้เพื่อการสื่อสาร เนื่องจากประเทศนั้นมีภาษาเป็นของตนเอง

21. ELT

English language teaching

การสอนภาษาอังกฤษซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วคำนี้จะใช้มากในประเทศอังกฤษ โดยมีความหมายกล่าวรวมถึงทั้งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง (English as a second language) หรือ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a foreign language) แต่หากอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือคำนี้จะถูกแทนที่ด้วยคำว่า TESOL (Teaching English to Speakers of Other Languages)

22. EME

Early Modern English

หรือย่อด้วยการสะกดว่า EModE เป็นภาษาอังกฤษที่ใช้กันแพร่หลายต่อจากช่วง Middle English (ดูข้อ 47) จนกระทั่งปี 1650

23. ESL

English as a second language

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองคือการเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน

24. FLOB

Freiburg-Lancaster-Oslo-Bergen

คลังข้อมูลที่รวบรวมการใช้ภาษาผ่านทางงานทั้งในรูปแบบภาษาเขียนและภาษาพูด มีความคล้ายคลึงกับคลังข้อมูลที่

รวบรวมจากศูนย์ LOB (Lancaster-Oslo-Bergen) แต่เก็บรวบรวมที่ศูนย์ที่ Freiburg (ดูข้อ 44)

25. GA

General American

เป็นภาษาอังกฤษสำเนียงแบบอเมริกันที่ใช้โดยทั่วไปสำเนียงหนึ่ง มีความต่างจากภาษาอังกฤษสำเนียงแบบอเมริกันทางตอนใต้ และ AAVE ในข้อ 1

26. GB

Government and Binding

หลักการอันว่าด้วยการตัดสินประโยคว่าพาดพิงถึงใครหรืออะไรนอกเหนือไปจากข้อความที่ปรากฏในประโยค หรือมีการเชื่อมโยงเกิดขึ้นในคำกล่าวนั้นหรือไม่ โดยพิจารณาการเชื่อมโยงกันระหว่างนามวลีในประโยคและสังเกตว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไร และพาดพิงถึงกันและกันเช่นไร มีชื่อเรียกอื่นๆ อีกมากมายเช่น binding principle, Government Theory, Binding Theory, Government/Binding Theory, Case Theory, X-bar Theory

27. GPSG

Generalised Phrase-Structure Grammar

หลักไวยากรณ์อันว่าด้วยการวิเคราะห์โครงสร้างโดยทั่วไปของประโยคแต่ละประเภท โดยหลักไวยากรณ์นี้ประกอบไปด้วยกฎของโครงสร้างของวลี (phrase-structure rules - ดูข้อ 69) ซึ่งระบุตามประเภทของคำศัพท์ จึงทำให้หลักไวยากรณ์นี้มีชื่ออื่นๆ ได้แก่ phrase-structure grammar

28. GVS

great vowel shift

การเบี่ยงเบนของการออกเสียงสระในภาษาอังกฤษอย่างยิ่งยวด เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษทางตอนใต้ระหว่าง ค.ศ. 1450 ถึง ค.ศ. 1750 โดยการเบี่ยงเบนของการออกเสียงสระในภาษาอังกฤษอย่างยิ่งยวดถือเป็นลักษณะเด่นที่แยกช่วง Middle English (ดูข้อ 47) ออกจาก Modern English

29. HPSG

Head-driven Phrase-Structure Grammar

หลักไวยากรณ์อันว่าด้วยการวิเคราะห์โครงสร้างของประโยคแต่ละประเภท โดยหลักไวยากรณ์นี้ประกอบไปด้วย

กฎของโครงสร้างของวลี (phrase-structure rules - ดูข้อ 69) และเป็นส่วนที่เป็นใจความหลักของวลี (head parameter) ซึ่งระบุตามประเภทของส่วนขยายซึ่งมักอยู่กลางวลีเอง

30. Hz

Hertz หน่วยความถี่เท่ากับหนึ่งรอบต่อวินาที

31. IA

item and arrangement

การจัดเรียงข้อความคำถามแต่ละข้อในแบบทดสอบอย่างเหมาะสมเพื่อให้ข้อความที่มาก่อนบอกใบ้คำตอบของข้อความในข้อถัดๆ ไป

32. IC

immediate constituent

กลวิธีในการสอนและการวิเคราะห์ไวยากรณ์ซึ่งวิเคราะห์ประโยคจากส่วนประกอบหลักๆ โดยนำมาจัดลำดับความสำคัญตามความสัมพันธ์ต่อกันและกัน ทำให้มีการบรรยายวลี อนุประโยค หรือประโยค ตามลำดับชั้นของประเภทของไวยากรณ์ต่อหน่วยทางภาษาศาสตร์ กลวิธีในการสอนและการวิเคราะห์ ไวยากรณ์นี้มีชื่อเรียกอื่นๆ อีกอันได้แก่ constituent analysis, immediate constituent, constituent structure

33. ICE

International Corpus of English

คลังข้อมูลทางภาษาอังกฤษระดับนานาชาติซึ่งรวบรวมการใช้ภาษาผ่านทางงานทั้งในรูปแบบภาษาเขียนและภาษาพูด

34. IDLP

immediate dominance, linear precedence

การครอบงำอย่างเบ็ดเสร็จต่อการเรียนรู้จากสื่อซึ่งมีการจัดลำดับชั้นความยากง่ายตามอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน มีชื่อเรียกอื่นๆ ได้แก่ linear programme, programmed learning, linear syllabus, spiral approach

35. IE

Indo-European

กลุ่มภาษาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในแง่ของการมีต้นตระกูลของภาษาเดียวกันอันได้แก่ภาษาต่างๆในทวีปยุโรป มีชื่อเรียกอื่นๆ ได้แก่ Indo-European languages, Proto Indo-European (ดูข้อ 67)

36. IO

indirect object กรรมรอง

37. IP

item and process

หรือ inflection phrase หรือ intonational phrase คือ วลีที่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยการเปลี่ยนเสียงสูงต่ำเพื่อให้สอดคล้องกับหลักไวยากรณ์ทางภาษาที่ถูกต้องโดยภาวะนี้เกิดขึ้นอย่างมีแบบแผนเพื่อการส่งผ่านข้อความและนัยของข้อความนั้นๆ ผ่านทางวลี

38. IPA

International Phonetic Association or International Phonetic Alphabet

สมาคมสัทศาสตร์นานาชาติ หรืออักษรทางสัทศาสตร์นานาชาติ

39. LAD

language acquisition device

หรือ language faculty เป็นทฤษฎีที่ให้การยอมรับความรู้ทางไวยากรณ์ของผู้ใช้ภาษาทุกภาษามีกฎพื้นฐานร่วมกันหมด โดยศัพท์เฉพาะนี้ค่อนข้างล้าสมัย และถูกแทนที่ด้วยคำว่า Universal Grammar (ดูข้อ 86) ซึ่งเสนอโดยนักภาษาศาสตร์นามว่า Noam Chomsky

40. LAGB

Linguistics Association of Great Britain

สมาคมภาษาศาสตร์แห่งประเทศไทยสหราชอาณาจักร

41. LAS

language acquisition system

ระบบของกฎเกณฑ์ทางทฤษฎีของ LAD (language acquisition device) ในข้อ 39

42. LF

logical form

หรือ D-structure คือระดับทางอุดมคติของการนำเสนอข้อความซึ่งบทบาทของความหมายเป็นผลมาจากข้อความที่ประโยคต้องการจะสื่อ LF เป็นระดับของการนำเสนอความหมายของประโยคซึ่งผู้พูดเป็นผู้กำหนดถึงระดับความละเอียดของความหมายตามแต่ที่เขาต้องการจะสื่อให้คู่สนทนาได้รับรู้

43. LFG*Lexical Functional Grammar*

ทฤษฎีทางไวยากรณ์อันว่าด้วยการร้อยเรียงของคำเพื่อทำให้เป็นประโยคสองระดับคู่ขนานอันได้แก่ Constituent Structure (C-structure) ซึ่งยึดถือโครงสร้างวลีที่ปราศจากบริบทแวดล้อม และ Functional Structure (F-structure) ซึ่งยึดถือการประกอบกันของกาล ประเภท และหน้าที่ของคำในประโยค

44. LOB*Lancaster-Oslo-Bergen*

คลังข้อมูลที่รวบรวมการใช้ภาษาผ่านทางงานทั้งในรูปแบบภาษาเขียนและภาษาพูดจากการเก็บรวบรวมในศูนย์ที่ Lancaster, Oslo และ Bergen (ดูข้อ 24)

45. LSA*Linguistic Society of America*

สมาคมภาษาศาสตร์แห่งอเมริกา

46. LSP*Language for Special (or Specific) Purposes*

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษที่เฉพาะเจาะจง

47. ME*Middle English*

เป็นคำเรียกช่วงเวลาหนึ่งในประวัติศาสตร์ของภาษาอังกฤษระหว่าง ค.ศ. 1066 จนถึงประมาณ ค.ศ. 1470 เมื่อภาษาอังกฤษแบบ The Chancery Standard ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษที่ใช้ในลอนดอนเริ่มเป็นที่แพร่หลาย ช่วงเวลาเดียวกันนี้ภาษาอังกฤษที่ใช้สื่อสารกันทางตอนเหนือของอังกฤษหรือตั้งแต่ตอนตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นไปของสกอตแลนด์ ได้วิวัฒนาการมาเป็นภาษาของชาวสกอตเอง เมื่อหมดยุค ME แล้วจึงตามด้วยช่วง Early Modern English (ดูข้อ 22)

48. MF*Middle French*

เป็นคำเรียกช่วงเวลาหนึ่งในประวัติศาสตร์ของภาษาฝรั่งเศสระหว่างค.ศ. 1340 ถึง 1611 โดยช่วงนั้นภาษาฝรั่งเศสมีความชัดเจนและแยกออกมาจากภาษาตระกูลออลส์ ซึ่งเป็นภาษาเก่าในยุคก่อนหน้าเรียกว่า Old French (ดูข้อ 59)

49. MHG*Middle High German*

เป็นคำเรียกช่วงเวลาหนึ่งในประวัติศาสตร์ของภาษาเยอรมันระหว่างค.ศ. 1050 ถึง 1350 โดยตามหลังช่วง Old High German (ดูข้อ 60) เมื่อหมดยุค MHG แล้วตามด้วยช่วง Early New High German โดยยุค MHG นี้ไม่มีภาษาเขียนที่แน่นอนตายตัว ลักษณะภาษาครอบคลุมภาษาถิ่นหลักสองภาษาถิ่นหลัก คือ ภาษาถิ่นเยอรมันตอนเหนือและภาษาถิ่นเยอรมันทางตอนกลาง

50. MIT*Massachusetts Institute of Technology*

สถาบันเทคโนโลยีแห่งแมสซาชูเซตส์ (วิชาว่าด้วยหลักภาษาศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันนี้ผ่านทางนักภาษาศาสตร์นามว่า Noam Chomsky)

51. MLU*mean length of utterance*

มาตรการวัดความสามารถทางภาษาศาสตร์ของเด็กในการใช้ภาษา มีหน่วยวัดโดยการรวบรวมการเปล่งวาจา 100 ครั้ง แล้วนำมาจำแนกหน่วยคำตามจำนวนครั้งที่เปล่งวาจาออกมา หากค่า MLU สูงจะแสดงว่าเด็กคนนั้นมีความสามารถทางภาษาศาสตร์สูงตามไปด้วย โดยถือกันว่าค่า MLU ที่ 4.5 คือค่าที่เป็นที่ยอมรับว่าเด็กคนนั้นจะมีความสามารถทางภาษาศาสตร์ที่ดีเมื่ออายุ 8 ขวบ

52. MP*morphophoneme, morphophonemic*

ความหลากหลายทางรูปแบบของหน่วยที่เล็กที่สุดทางความหมายของภาษาอันมาจากการออกเสียงที่แตกต่างกันไป

53. NLP*natural language processing*

การวิเคราะห์ภาษาของมนุษย์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดย NLP มีความทับซ้อนกันมากกับศาสตร์ของ computational linguistics หรือการศึกษาภาษาศาสตร์ผ่านทางคอมพิวเตอร์ จัดอยู่ในหมวดของ artificial intelligence พวกสมองกล ซึ่งเป็นสาขาย่อยสาขาหนึ่งของภาษาศาสตร์ โดยคำเฉพาะคำนี้ใช้เพื่อแยกแยะระหว่างภาษาของมนุษย์ (เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาเยอรมัน) และภาษาทางคอมพิวเตอร์ (เช่น C++, Java, LISP)

54. NP

noun phrase นามวลี

55. OCP

Obligatory Contour Principle

เป็นหลักการหนึ่งทางสัทศาสตร์ที่ว่าคำหนึ่งๆ ไม่มีเสียงสูงสองตำแหน่งหรือพยางค์ หากคำๆ หนึ่งมีเสียงสูงสองตำแหน่งหรือพยางค์ กฎบางกฎทางสัทศาสตร์จะได้รับการดัดแปลงเพื่อเอื้อให้การออกเสียงคำนั้นๆ เป็นไปได้

56. OCS

Old Church Slavonic

หรือรู้จักกันในอีกชื่อว่า Old Bulgarian หรือ Old Macedonian เป็นภาษาแรกๆ ในตระกูลภาษาสลาฟ ภาษานี้มีความสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์โลกเนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในการแปลพระคัมภีร์ไบเบิลในศาสนาคริสต์ เมื่อหมดยุค OCS แล้วจึงเป็นช่วง Church Slavonic traditions

57. OE

Old English

เป็นคำเรียกช่วงเวลาหนึ่งในประวัติศาสตร์ของภาษาอังกฤษ ดูข้อ 22 และ 47

58. OED

The Oxford English Dictionary

พจนานุกรมภาษาอังกฤษของอ็อกซฟอร์ด

59. OF

Old French

เป็นคำเรียกช่วงเวลาหนึ่งในประวัติศาสตร์ของภาษาฝรั่งเศส ดูข้อ 48

60. OHG

Old High German

เป็นคำเรียกช่วงเวลาหนึ่งในประวัติศาสตร์ของภาษาเยอรมัน ดูข้อ 49

61. ON

Old Norse or Old Icelandic

เป็นภาษาตระกูลเยอรมันทางตอนเหนือซึ่งรวมไปถึงกลุ่มสแกนดิเนเวียในยุคที่ชาวไวกิงเฟื่องฟูจนกระทั่งค.ศ. 1300 ON เป็นยุคต่อจาก Proto-Norse โดยมีลักษณะจำแนก

ออกไปเป็นภาษาในยุคของตนเองล้วนเลยมาจนกระทั่งศตวรรษที่ 15 ผู้ใช้ ON จะมีภาษาถิ่นทางตอนเหนือขึ้นไปจนกระทั่งกลายเป็นภาษาเดนมาร์กและสวีเดนในปัจจุบัน

62. OS

Old Saxon

หรือรู้จักกันในอีกชื่อหนึ่งว่า Old Low German เป็นภาษาที่ใช้กันในช่วงศตวรรษที่ 8 จวบจนถึงศตวรรษที่ 12 บริเวณชายฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศเยอรมันและประเทศเดนมาร์ก ก่อนจะวิวัฒนาการเป็นภาษาของช่วง Middle Low German

63. OT

Optimality Theory

ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เพื่อใช้ศึกษาสิ่งที่ภาษาทุกภาษามีร่วมกันทั้งในด้านสัทศาสตร์ การศึกษาคำ และการศึกษาความหมายของคำ มีวิวัฒนาการมาจาก Generative Grammar ดูข้อ 19

64. OV

object-verb กรรม-กริยา

65. P-D or P-DE

present-day or present-day English

ภาษาอังกฤษที่ใช้ในยุคปัจจุบัน

66. PF

phonetic form; perfect

การรับรู้ของสมองต่อข้อความที่ถูกแปลงเสียงออกมา

67. PIE

Proto-Indo-English ดูข้อ 35

68. PP

prepositional phrase; past participle บุพบทวลี

69. PS

phrase structure

หรือ phrase structure rule เป็นวิธีบรรยายคำศัพท์ของภาษาๆ หนึ่ง มีความเกี่ยวข้องกับ Generalised Phrase-Structure Grammar ในข้อ 27

70. PSG*phrase-structure grammar*

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ NLP ในข้อ 53, HPSG ในข้อ 29, LFG ในข้อ 43 และ GPSG ในข้อ 27 โดยทฤษฎีจัดส่วนประกอบของประโยคเป็นสองส่วนคือ ส่วนนามวลี (noun phrase) และส่วนกริยาวลี (verb phrase) มีความเกี่ยวข้องกับ Generalised Phrase-Structure Grammar ในข้อ 27

71. RG*Relational Grammar*

เป็นทฤษฎีสั่งเคราะห้ขึ้นจาก Transformational Grammar (ดูข้อ 81) ว่าด้วยการหาความสัมพันธ์ทางต้นกำเนิดของภาษาทุกภาษา โดยพิจารณาผ่านทางโครงสร้าง 1-2-3 ซึ่งแสดงถึง ประธาน—กรรมตรง—กรรมรอง ตามลำดับ มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับ Stratal Uniqueness Law

72. RP*Received Pronunciation; reference pronunciation*

หรือ Queen's English, King's English, BBC English, Oxford English เป็นภาษาอังกฤษมาตรฐานในประเทศอังกฤษ

73. RRG*Role and Reference Grammar*

ทฤษฎีทางภาษาอันมีความเชื่อมโยงกับ Functional Grammar Theories โดยมีมุมมองต่อภาษาจากการแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ ความหมายของคำและหน้าที่ทางการสื่อสาร และส่วนที่สองคือ กระบวนการทางไวยากรณ์ศาสตร์อันจะนำไปสู่การสื่อสารของข้อความนั้นๆ

74. SC

structural change การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างภาษา

75. SD*structural description* การบรรยายโครงสร้างภาษา**76. SIL***Summer Institute of Linguistics*

องค์กรการกุศลมีที่ตั้งที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อศึกษาพัฒนา และเก็บรวบรวมภาษาที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก เพื่ออนุรักษ์ความรู้ทางภาษาศาสตร์ก่อนที่จะหายสาบสูญไปตลอดกาล

77. SPE*The Second Pattern of English*

รูปแบบที่สองของภาษาอังกฤษ อันได้แก่ภาษาถิ่นที่แตกแขนงจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน

78. SSBE*Standard Southern British English*

ภาษาอังกฤษมาตรฐานแบบบริติชทางตอนใต้ อันได้แก่แคว้นอิงแลนด์และเวลส์

79. SSE*Standard Scottish English*

ภาษาอังกฤษมาตรฐานแบบสก๊อต

80. SVO*Subject-Verb-Object* ประธาน-กริยา-กรรม**81. T(G)G***transformational (generative) grammar*

มีความเกี่ยวข้องกับ Minimalist โดยมองภาษาเป็นรูปแบบของลำดับเหตุผล (Logical Form) และ รูปแบบของสัทศาสตร์ (Phonetic Form)

82. TAM*tense, aspect, mood*

หรือ screeve เป็นการบรรยายไวยากรณ์ประเภท Traditional Georgian Grammar ซึ่งมองบุคคลที่เกี่ยวข้องในประโยคๆหนึ่งจากบุคคลสามประเภทอันได้แก่ บุคคลที่ 1 2 และ 3 กลุ่มบุคคลเหล่านี้มีผลต่อการปรับเปลี่ยนของรูปแบบกริยาเมื่อแต่งประโยค

83. TEFL*teaching English as a foreign language* ดูข้อ 20**84. TESL***teaching English as a second language* ดูข้อ 23**85. TESOL***teaching English as a second or other language*

ดูข้อ 21

86. UG*Universal Grammar* ดูข้อ 39

87. Vi
intransitive verb กริยาที่ไม่ต้องการกรรม
88. VO
verb-object กริยา-กรรม
89. VOT
voice onset time
 ช่วงเวลาเว้นการพูดจากพยางค์หนึ่งสู่อพยางค์หนึ่ง
90. VP
verb phrase กริยาวลี
91. Vt
transitive verb กริยาที่ต้องการกรรม
92. WFR
word-formation rule กฎการประกอบกันเป็นคำ
93. WP
word and paradigm
 หรือ Realizational Morphology เป็นศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาโครงสร้างของการประกอบกันเป็นคำมากกว่าการศึกษาส่วนประกอบของคำ

94. XP
a phrase of any type
 เกี่ยวข้องกับโคลงกลอนยุค Anglo-Saxon ซึ่งเป็นภาษาอังกฤษในยุคโบราณว่าด้วยการกล่าวเชิงอุปมาอุปไมย
- จากการอ่านและพิจารณา**บัญชีคำย่อทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ของศาสตราจารย์ ลอยรี เบเยอร์** ทำให้เราเห็นว่า บัญชีคำย่อเหล่านี้มีความหลากหลาย และครอบคลุมศาสตร์เกี่ยวกับภาษาและภาษาศาสตร์ประยุกต์ จึงเป็นประโยชน์ทั้งนักวิจัย และครูผู้สอนทางภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์จะได้นำไปอ่านเพื่อศึกษา และสร้างความคุ้นเคย อีกทั้งใช้สอนเพื่อเผยแพร่คำย่อเหล่านี้ เนื่องจากเป็นคำย่อที่มีทั้งความครอบคลุมในเนื้อหาทั้งที่เป็นพื้นฐาน และเป็นสากล สมดังเจตนาของ *ศาสตราจารย์ ลอยรี เบเยอร์* เอง ที่ได้ตั้งหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกคำย่อเหล่านี้มาไว้ในบัญชี ด้วยเหตุผลที่ว่า คำย่อเหล่านี้จำเป็นต้องเป็นที่นิยมใช้โดยทั่วไป ในแวดวงภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์เป็นหลัก โดยทั้งนี้คำเหล่านี้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอธิบายเพิ่มเติม เนื่องจากถือว่าเป็นคำพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์ ทั้งนักวิจัยเอง และครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องรู้ และมีความเข้าใจ กับอีกประการคือ คำย่อเหล่านี้ไม่ใช่อักษรย่อซึ่งได้มาจากการตัดทอนรูปคำจากต้นแบบคำเต็ม แต่เป็นการย่อของอักษรจากคำเต็ม

บรรณานุกรม

- Adam, S. (1983). Considerations concerning the first formation of languages. In J. Bryce (Ed.) **Lectures on Rhetoric and Belles Lettres** (pp. 203-226). Indianapolis: Liberty Press.
- Anderson, S. (1992). **A-Morphous Morphology**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Aronoff, M. (1976). **Word Formation in Generative Grammar**. Cambridge: MIT Press.
- Baker, M. (1988). **Incorporation**. Chicago: University of Chicago Press.
- Baker, M. (2003). **The Atoms of Language: The Mind's Hidden Rules of Grammar**. Oxford: Oxford University Press.
- Basturkmen, H. & Elder, C. (2004). The Practice of LSP. In A. Davies & C. Elder (Eds.). **The Handbook of Applied Linguistics** (pp. 672-694). Oxford: Blackwell.

- Bauer, L. (2007). **The Linguistics Student's Handbook**. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Beard, R. (1977). On the extent and nature of irregularity in the lexicon. **Lingua**, 42, 305-341.
- Beard, R. (1995). **Lexeme-Morpheme Base Morphology**. Albany: State University of New York Press.
- Bishop, D. & Adams, C. (1990). A prospective study of the relationship between specific language impairment, phonological disorders and reading retardation. **Journal of Child Psychology and Psychiatry**, 31, 1027-1050.
- Blake, B. (1990). **Relational Grammar**. London: Routledge.
- Botha, R. (1984). **Morphological Mechanisms**. Oxford: Pergamon.
- Chomsky, N. (1957). **Syntactic Structures**. Mouton: The Hague.
- Chomsky, N. (1965). **Aspects of the Theory of Syntax**. Massachusetts: MIT Press.
- Chomsky, N. (1970). Remarks on nominalization. In R. Jacobs & P. Rosenbaum (Eds.) **Readings in Transformational Grammar** (pp. 184-221). Waltham, MA: Ginn.
- Chomsky, N. (1986). **Knowledge of Language**. New York: Praeger.
- Chomsky, N. (1995). **The Minimalist Program**. Cambridge: MIT Press.
- Chomsky, N. (2005). Three Factors in language design. **Linguistic Inquiry**, 36 (36), 1-22.
- Elcock, W. (1960). **The Romance Languages**. London: Faber and Faber.
- Freidin, R. (1992). **Foundations of Generative Syntax**. Cambridge, MA: MIT Press.
- Gazdar, G., Klein, E., Pullum, G. & Sag, I. (1985). **Generalized Phrase Structure Grammar**. Oxford: Blackwell.
- Goldsmith, J. (1979). **Autosegmental Phonology**. New York: Garland.
- Halle, M. (1973). Prolegomena to a theory of word formation. **Linguistic Inquiry**, 4, 3-16.
- Halle, M. (1995). Feature geometry and feature spreading. **Linguistic Inquiry**, 26, 1-46.
- Huddleston, R. & Pullum, G. (2002). **The Cambridge Grammar of the English Language**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Idsardi, W. (2000). Clarifying opacity. **The Linguistic Review**, 17, 317-350.
- Idsardi, W. (2006). A simple proof that Optimality theory is computationally intractable. **Linguistic Inquiry**, 37, 271-275.
- Jackendoff, R. (1975). Morphological and semantic regularities in the lexicon. **Language**, 51, 639-671.
- James, G. & Purchase, J. (1996). **English in Business Studies and Economics. A Corpus-based Lexical Analysis**. Hong Kong: Hong Kong University Press.

- Kager, R. (1999). **Optimality Theory**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kayne, R. (1998). Overt vs. Covert Movements. **Syntax**, 1 (2), 128-191.
- Kittila, S. (2007). A typology of tritransitives: alignment types and motivations. **Linguistics**, 45 (3), 453-508.
- Lyons, J. (1968). **Introduction to Theoretical Linguistics**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Matthews, P. (1965). The inflectional component of a word-and-paradigm grammar. **Journal of Linguistics**, 1, 139-171.
- McCarthy, J. (2001). **A Thematic Guide to Optimality Theory**. Cambridge: Cambridge University Press.
- McCarthy, J. (2007). **Hidden Generalizations: Phonological Opacity in Optimality Theory**. London: Equinox.
- McCarthy, J. & Prince, A. (1995). Faithfulness and reduplicative identity. In J. Beckman, L. Dickey and S. Urbanczyk (Eds.) **University of Massachusetts Occasional Papers in Linguistics Volume 18** (pp. 249-384). Amherst, MA: GLSA Publications.
- Pater, J. (2000). Non-uniformity in English secondary stress. **Phonology**, 17, 237-274.
- Perlmutter, D. (1980). Relational grammar. In E. Moravcsik & J. Wirth (Eds.) **Syntax and Semantics: Current Approaches to Syntax Volume 13**. (pp. 195-229). New York: Academic Press.
- Perlmutter, D. (1983). **Studies in Relational Grammar 1**. Chicago: Chicago University Press.
- Perlmutter, D. & Rosen, C. (1984). **Studies in Relational Grammar 2**. Chicago: Chicago University Press.
- Pollard, C. & Sag, I. (1987). **Information-based Syntax and Semantics. Volume 1: Fundamentals**. Stanford: CSLI Publications.
- Pollard, C. & Sag, I. (1994). **Head-driven Phrase Structure Grammar**. Chicago: University of Chicago Press.
- Postal, P. & Joseph, B. (1990). **Studies in Relational Grammar 3**. Chicago: Chicago University Press.
- Radford, A. (1981). **Transformational Syntax**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Rio-Rey, C. (2002). Subject control and coreference in Early Modern English free adjuncts and absolutes. **English Language and Linguistics**, 6 (2), 309-323.
- Robinson, P. (1991). **ESP Today: A Practitioner's Guide**. New York: Prentice Hall.
- Ross, J. (1973). Nouniness. In Fujimura, O. (Ed.) **Three Dimensions of Linguistics Theory** (pp. 137-257). Tokyo: TEC.
- Sacks, D. (2004). **The Alphabet**. London: Arrow.
- Sag, I., Wasow, T. & Bender, E. (2003). **Syntactic Theory: A Formal Introduction**. 2nd ed. Chicago: University of Chicago Press.

- Sommerstein, A. (1977). **Modern Phonology**. London: Edward Arnold.
- Trimble, L. (1985). **English for Science and Technology. A Discourse Approach**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomasello, M. (2003). **Constructing a Language: A Usage-Based Theory of Language Acquisition**. Cambridge: Harvard University Press.
- Trudgill, P. (1974). **The Social Differentiation of English in Norwich**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Valin, R. (1993). **Advances in Role and Reference Grammar**. Amsterdam: Benjamins.
- Van Valin, R. (1993). A synopsis of role and reference grammar. In R. Van Valin (Ed.) **Advances in Role and Reference Grammar** (pp. 1-164). Amsterdam: Benjamins.
- Van Valin, R. (2003). **Exploring the Syntax-Semantics Interface**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Valin, R. & Foley, W. (1980). Role and reference grammar. In E. Moravcsik and J. Wirth (Eds.) **Current Approaches to Syntax** (pp. 329-352). New York: Academic Press.
- Van Valin, R. & LaPolla, R. (1997). **Syntax: Structure, Meaning and Function**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wells, J. (1982). **Accents of English**. Cambridge: Cambridge University Press.
- White, L. (2003). **Second Language Acquisition and Universal Grammar**. Cambridge: Cambridge University Press.

อาจารย์ ดร.แสงระวี ดอนแก้วบัว

อาจารย์, หลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม. ราชภัฏมหาสารคาม
Lecturer, English Curriculum, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat Mahasarakham
University.

e-mail: sangraweed@yahoo.com